

Előfizetési árak:

Égész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével szemben,

hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felajánlások intézendők.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nemadunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Magyar kompromisszum-javaslat.

Pécs, 1899. november 13.

Alkuszna megint Bécsben Magyarország bőrre s bizonyos, hogy ez az alku nem fog ama bizonyos medve bőrre való alkuhoz hasonlítani, mert a medve még szabadon barangolt a maga rengetegében, mikor a bőrre alkudtak, de Magyarország már meg van fogva; keze-lába összekötözve a dicső dualizmus, az egyoldalú önálló rendelkezések, a nagyhatalmi állás, a politikai érettség, a loyaltás és az Isten tudja még miféle tekintetek súlyos bilincseivel: moc-canni sem tud, mikor látja, hogy a kést fenik a feje fölött.

Mert mit használ az az igazság, hogy lelkiismeretes, becsületes számítás bizonyítja, miszerint a magyar kvótának bármilyen emelése zsarolás számba megy e szegény ország ellenében; mit használ, hogy az egész osztatlan magyar közvélemény tiltakozik ilyen zsarolás ellen; mit használ még az is, ha az ország alkotmányos képvisellete megtagadná a tervezett emelést: a végeredmény mégis biztos, kvótánk emelve lesz, még pedig jelentékeny mértékben.

Szörnyű dolog ez s azért azok, akik az ország kormányzatában és képviselében hivatva vannak érdekeinket megvédelmezni, úgy fogják intézni a dolgot, hogy a felelősséget magukról elháríthassák, de

e mellett mégis biztosítva legyen a végeredmény: az ország kifosztása.

A kormány mellét verdesve bizonykodik, hogy a fogyasztási adók átutalása és a kvótaemelés között nincsen junktim; a kvótaküldöttség szinten nagy vitézi tornát rendez, hogy elhitesse az osztrák követelések ellen folytatott küzdelem komoly voltát: mindketten azonban tervszerűen készítik elő a talajt arra, hogy kvótánk emelése egyik vagy másik módon lehetővé tétessék.

A kormány, mikor a nyilvánosság előtt letagadja a junktimot, bizalmasan megsugja a kvótaküldöttségnek, hogy az eddigi kvótaarányhoz való merev ragaszkodás megdöntheti az egész kiegyezési művet, mert ha kvótánk az osztrákok szája ize szerinti mértékben föl nem emeltetik, a Reichsrath visszaveti az átutalásról szóló javaslatot, a melyet az osztrák kormány még a 14. §. alapján sem kísérlett meg érvényesíteni.

Ez hat, mert a közjogi alapon álló többség szörnyen szerelmes abba a kiegyezésbe, még a bőrünk arán is meg kell tehát azt menteni. Csak azt ne kívánják, hogy magunk fejsük le a bőrünket s ezért kezébe szolgáltadjuk kedves szövetségesünknek a kést, nyuzzon meg vele ő, ha már meg kell lennie.

Ezt tette a magyar kvótaküldöttség, mikor ebben a tisztán számítási kérdésben

lesiklott a tiszta számításnak egyedül biztos talajáról és kompromisszum-javaslatot terjesztett az osztrák bizottság elé, melynek lényege abban áll, hogy hagyjunk el minden számítási alapot, mert ez Magyarország részéről utját állná a kvóta minden emelésének s alkudjunk fix számok fölött, mert itt már nem az lesz a döntő, hogy mi az igazságos és méltányos, hanem csak az, hogy mekkora az étvágya az egyiknek és ellenállási képessége a másiknak.

Megegyezés így sem fog létesülni, de közeledés történik, a farkas mérsékli az étvágyát, a bárány is fölajánlja az egyik combját, hogy makacssággal ne vádolhassák; az ezután még fönmaradó csekély differenciát aztán majd csak elüti a döntő bíró s minden rendben lesz.

Igen, minden rendben lesz; a farkas lecsillapíthatja majd az étvágyát a vérünkkel és a husunkkal, de a pásztor is moshatja majd a kezét, hogy nem ő az oka a vérengzésnek, mert ő nem egyezett bele a farkas követelésébe.

Ez a jelentősége van annak, hogy a kvótaküldöttségek végleges megegyezése nem sikerült, de a magyar kompromisszum-javaslat alapján mégis közeledés történt. Mert csak ezen az uton válik lehetségessé, hogy az előre megállapított kvótaemelés királyi döntéssel szentesíttessék. Ha megmaradtunk volna szorosban az eddigi számítási alapon, a magyar kormány abban az előter-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Modellek.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Szegény modell-leányok! Rólatok tisztességes társaságokban, szalonokban nem lehet szó, legföllebb csak akkor, ha becsmérünk kell benneteket! Ne higyjétek azért, hogy mi megvetünk titeket, hálátlanul, a hátatok megett, hogy csak a szemeitekbe hizelgünk azért a napi pár óráért, míg nekünk adjátok át magatokat, azért a pár krajcárért, mit tőntünk kiizzadtok: higyjétek el, hogy mi mindig résztvevően hajlunk le hozzátok, hogy feloldozunk, hogy megengeszteljük benneteket, jeléül, hogy minden körülmények között jó szívetekkel vagyunk irántatok és sokra hecsüljük a ti jó szíveteket. Higyjétek el, gyakran vonunk párhuzamot köztetek és az ugynevezett tisztességes elem között, mely hivaikodik az ő tisztaságával és úgy találjuk, hogy éppen nem vagytok azok ártalmára. Mert ha saját álláspontotokra helyezkedve ítélünk meg benneteket, bizonyára nem azzal a mértékkel mérlegeljük a ti gyöngeségeiteket, hibáitokat, melylyel a tisztességes társadalom felett ítélünk, hanem ahhoz képest, hogy mennyit követel a közérkölciség, a morál töletek és mennyit vár ahhoz képest a művelt társadalomtól. Szegény

modell-leányok, hiszen ti nem vagytok olyan rosszak, milyeneknek hisznek benneteket! ti egyszerűen csak könnyelmű teremtések vagytok! Mert hiszen a jóság rendesen karöltve jár a könnyelműséggel. Szegény modell-leányok! Bizony többet kellene törődnötök magatokkal, meg a világgal, hogy a tisztességes társadalom veletek kibeküljön! De hisz ez lehetetlen! Maradjatok azért csak magatokra, ne törődjétek senkivel és ne töröljétek le életetek hamvát a világ előitéletéért! . . .

Művészet: Milyen lelkesítő, milyen magasztos ez a szó, ez a fogalom, ez az eszme! Csábítóbb a leggyönyörűbb földi teremtésnél; édesebb a világ minden muló gyönyörénél; megengesztelőbb az imádkozásnál; gyógyítóbb minden irnál, minden balzsamnál! A meny egyesítve a pokollal, a paradicsom a zaharával, az angyal az ördöggel! Művészet! te lassan, nesztelenül gyilkoló szerelem s örök időig éltető szeretet! Óh hányan törnek a te üdvödre, a melyet nyujtasz méltónak, méltatlannak! Óh hány ifju, nagyratörő lélek hull a te búvkörödbe, számkivetve magát a nagyvilágba, te érted, a te csábító szépségedért, a te tisztaságodért, a te gyönyörű világodért! És vajjon adsz e boldogságot a rajtad csüggőnek, a te imádódnak, művészet! te szeliden mosolygó édes szavu Múza? . . . Soha!

Hiszen tudják azt, hogy ez így van! A szülők bizony legtöbbször könyezve bocsátják

utrá, a nagyvilágba repülni vágyó gyermeküket; a kedves fájó szívet látja, érzi, hogy szerelmese napról-napra hidegebb hozzá, de egy láthatatlan szerető, mely angyalibb nála, percenként rabolja el tőle és viszi el olyan régiókba, a hol csak rajonganak, a hol csak álmodoznak és dolgoznak, minden földi salaktól ment munkát.

Nem a való, a mindennapi világgal élni, hanem csak benne élni a magunk világával — igazsággal! Mert minden salaktól ment eszme, minden ideál az újabb művésztgenerációnak az igazság! Azt kell megmenteni, a a valóságot, az eget, a földet, az állatot, az embert a hanyagságok fertőjéből. A világot sem jobbnak, sem rosszabbnak látni, mint a milyen minden kis részében, az igazságot elrabolni a poseur, az affektált, a fin de siecle, a látszatos élet parfumeos öléből. A való élet a művészet ideálja, álma; az igazság a nagyratörő léleknek a külön világa. Mert hisz a művésztnek mindig az kell, a mi az eredetiségbe visszahelyez, helyre állít, szóval az, a minek kellene lenni. Igen, művészet, a ki érted feláldozta magát egész életére, nyugalmát, egészségét, kenyerét, aki gyönyörűséget talál a nyomoruságban, az árvaságban, a jólétet kicacagva, veled élve: az megvált és megvéd tégedet eredeti, régi ifjúságodban, hogy az epigonoknak tisztán, nyugodt lelkiismerettel adhasson által!

De ez a szerep, ez az élet nagyon ne-

jesztésben, amely a királyi döntést törvény szerinti megelőzi, kifejthette volna igazainkat, meggyőzhette volna a koronát, hogy a kétszerkettő megdönthetetlen törvénye szerint kvótánkat emelni képtelenség. De a mikor a kétszerkettő biztos alapját magunk elhagytuk s rátértünk a politikai mérlegelés sikamlós talajára, akkor hogyan fogjuk követelhetni az uralkodótól, hogy a rideg számok korlátai között, a teljesítési képesség határain belül teljesítse a döntés kellemetlen föladatát és ne vezéreltesse magát politikai tekintetek által, a melyekkel ki-elégítheti azt az államot, a melyben az eddigi arányszám megtartása fölfordulást idézhetne elő s a melyeknek figyelembe vételére a másik állam maga is utmutatást adott, mikor a számítási alapok mellőzését maga hozta javaslatba.

A legteljesebb mértékben terheli tehát újabb kizsákmányolásunkért a felelősség a magyar kormányt és kvótaküldöttséget akkor is, ha megegyezés se a kvótaküldöttségek, se a két országgyűlés között nem fog létrejönni s a kvótaemelés királyi döntéssel dekretáltatik; mert kvótaemelés még királyi döntéssel sem következhetett volna be, ha a magyarok megmaradnak a tiszta számítás alapján s tárt kaput nem nyitnak a politikai mérlegelésnek.

Persze ha ezt nem teszik, esetleg vége lett volna a gazdasági közösségnek, mert akkor érvényesül az oly sokszor le-tagadott junktum s a Reichsrath nem fogadja el az átutalási javaslatot: inkább emelkedjék hát a kvóta, kivált ha az emelés odiumát sikerül elhárítani magunkról, de a gazdasági közösséget s vele a fogyasztási adók átutalását megmentjük.

Hogy ez milyen dicsőséges eredmény, annak megvilágítására közöljük egyik fővárosi újságnak idevonatkozó elmélkedését. Abból indul ki az illető újság, hogy a két kvótaküldöttség „közeledése” azt fogja eredményezni, miszerint az uralkodói dön-

tés a még megmaradt különbséget megfeleli és 34.4%-os magyar kvótát állapít meg.

Aztán így folytatja: „Ez aztán egyszerre megeszi a fogyasztási adóátutalás eredményét, sőt még azon fölül is fölfal valamit. Hiába volt tehát a négyesztendei rugaszkodás; a diadal minden vonalon az osztrákoké lesz. A dualisztikus préből nem birunk kiszabadulni. Most már mindezeket örüljön, aki tud. Annyi bizonyos, hogy a gazdasági terület-közösség szeretetével tor-kig vagyunk. Ha Ausztria minden politikai tényezői előtt az a legfőbb érdek, hogy Magyarországot megtartsa gyarmati állapotában s pénzügyileg és gazdaságilag „fehérre szivja”, hát eb ura fakó! *Felre azokkal a keskedt jogfőntartásokkal és szakítsuk kettőbe az asztalterítőit.* Külön háztartással talán mindegyik jobban boldogul, vagy legalább becsületesebben tud megélni, mint így, az örökös civakodás és zsarolás büzhödt légkörében.”

És ez a fejtegetés nem valami „véresszájú szélbali” újságban látott napvilágot, hanem a „Pesti Hirlap” legutóbbi vezércikkében, abban a „Pesti Hirlap”-ban, amely mindig első sorban küzdött a hatvanhetes alap és a gazdasági közösség mellett.

Nos hát most már ebben a táborban is fölhangzik az őszinte szó, hogy bizony csak gyarmati helyzetben vagyunk, a melyben Ausztria elszívja minden pénzügyi és gazdasági erőnket s a melynek kedvéért most már a kvótaemelést is kitaktikázzuk; pedig hát nagyon könnyen megeshetik az is, hogy az átutalási javaslat minden kvótaemelés mellett is elbukik a Reichsrathban. Akkor röhögnek még csak nagyot a markukba az osztrák sógorok a magyaroknak készített legújabb meglepetés fölött!

héz. Miért veszik hát vállakra? Miért szállanak sikra az étellel a fiatalok, a puritánok, a vének? Talán azért, mert tetszetős, mert excentrikus, mert szép? vagy talán azért, mert arra születtek? . . . Nem lehet rá felelni.

Ott kint a nagyvilágban, a hol minden olyan rideg, olyan idegen, ott kint az élet Zaharájában, hol minden porszem a szemeinkbe hull, egyedül bolyongani, egyedül álmodozni, az igazságot szomjuhozva, olyan jó lenni. Mint az ég madarai, mint a föld rovarai, mint az élettelenül égbe törő sziklák, mint a kis fűszál gyökerei. Ah, otthon a szeretettek azt hiszik, hogy jól megy a dolguk, különben csak egy kicsit koplálnak — a hirnégig, pedig a küzdelem, a lélektusa a sirig kíséri a művészelket s üldözi, mint a poeta-prófétát, az ő kiadatlan verskötetete, még a halál után is . . .

Óh, amikor legjobban érzik árvaságukat, fütetlen műteremben dideregve; a mikor a sötét gondolatok elől nincs menekülés; nincs odaadó feleség, fecsegő gyermek és nincs igaz barát: milyen jó nekik, szegény bohémeknek egy leány, a ki nem tudja, nem érzi, hogy ki az, a kihez vonzódik, a kit szeret; a ki egyenrangban képzelet magát azzal, a kinek modellt áll; a ki öntudatlan jó szívvvel ooztokodik minden sorsban velük. Milyen jó egy szegény proletár leány! a mikor hitük magaslátáról szédülnek, alá a mindennapiságba, a mikor csalódnak eszményképeikben és inkább szegényes külsejű, könnyelmű lelkekben

keresik a tisztaságot — a szívet. Hiszen az érdek nélkül vonzódik hozzájuk, mert nem tudja értékelni őket. Legalább addig, míg velük van, nem hazudik. És el lehet velük szívük szerint beszélgetni, meghittén, fesztelenül. Mert a bohémnek nyűg az etiquette; ezer baját, ügyét nem beszélheti el a profánoknak, mert azok nem értik meg őt, azok távol állanak tőle! Bohém kell a bohémnek, ha jó barát, ha jó barátné — egy sorsban résztvevő. A valódi, az igaz bohém lélekhez, a ki alkot, aki valamire való, bizony legközelebb áll az a mindenkitől megvetett szegény modell-leány!

Volt egy szerencsétlen piktor barátom. Tavaly vesztettem el. Egy leány foglalta el szívében azt a helyet, melyet én foglaltam el. Sajnálom őt, hogy elpártolt tőlem, mert szerencsétlen lett egész életére. Isten tudja, mikor fog tudni újra dolgozhatni. Sajnálom, mert meg van ölve a lelke!

Egy pár hónappal ezelőtt találkoztam vele újra és felidéztem emlékünkből München, a szerelem és a komoly munka városát, a benne töltött időt, Simi mestert, az akadémiát, a jó pajtasokat és a modell-lányokat. Jókedvünk bizony megcsappant kissé és szelid álmodozásba, hallgatásba merültünk, hogy azokra a szegény teremtésekre gondoltunk. Óh, mert nagyon sokszor elméltünk mi róluk együtt fagyos atelierben alkonyadtán

A „Baranyamegyei Ált. Tanítótestület” közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. november 13.

A Baranyamegyei Általános Tanítótestület ma tartotta a vármegyei székház közgyűlési termében évi rendes közgyűlését.

A látogatott közgyűlésen ott láttuk úgy a tiszteletbeli és rendes tagokat, mint a tanúgy barátait teljes számmal.

Jelenvoltak: *Salamon József* kir. tanfelügyelő, *Laubheimer Róbert* segédtanfelügyelő. Dr. *Krausz Jenő*, a pécsi izr. iskolaszék elnöke, *Weisz Gábor*, izr. hitközségi titkár. A siklói polgári iskola tantestülete teljes számban *Rédey Károly* igazgatóval. A mohácsi állami polgári iskola tantestülete *Brandt Ede* igazgató élén 5 taggal képviselve. A pécsi összes községi és izraelita iskola nép és polgári iskolai tanítók és tanítónők. A bányatelepi iskolák tanítói és mintegy 50—60 vidéki tanító és tanítónő.

Délelőtt 9 órakor *Reberics Imre* elnök megnyitotta a gyűlést. Megnyitójában hálás szívvvel emlékezik meg *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter rendeletéről, mely szerint egy millió koronát vett fel 5 éves részletekben a tanítók házára. A kir. tanfelügyelőt, *Salamon Józsefet* és a vendégeket üdvözi.

Következett a tanterv revíziója, előadta *Schmidt Boldizsár*, a pécs-bányatelepi népiskola igazgatója. A napirenden levő tárgy, a népiskolai tanterv revíziója tanúsága azon nagy érdeklődésnek, a melylyel a miniszter a népnevelés iránt viseltetik és a mit a hazai tanítószegény önfeláldozó munkásságával kivívni szerencsés volt. Nagy előnye a javaslatnak, hogy a beszéd és értelemgyakorlatot tantárgynak vették fel és tárgyismereteket is eszközölnek. Lényeges előnye a határozottság, hogy osztályonkint mit és mennyit tanítsanak.

A nemzeti szellemet apolja és fejleszti, mert a nyelv tanítására 3 órával több véte-tett fel.

A tornát a népiskola szellemének magaslátára emelte, a testficamító dolgokat kiküszöböltte és elrendelte a fontos nemzeti játékok gyakorlását.

A javaslatnak azonban vannak hátrányai is. Nincs fény árny nélkül. A tananyag minőségében és mennyiségében kellő mérsé-

összebujva a szalmazsákon, csendesesen cigarettázva.

Ez a szegény piktor barátom nagyon sokat beszélhetne róluk mai napig is, mert nem egy jó barátnéját vesztette el — velem együtt. Soha sem volt igazabb, szebb életünk, mint akkor, soha sem olvadt velünk egygyé úgy senki, mint ők, akik nem kérdezték, kik vagyunk, honnan származunk, van-e pénzünk és hogy mivé leszünk! Eszünkbe jutottak az esték, a rumnélküli theák, miket ők olyan jó lélekkel fogyasztottak velünk, mintha csak szakadozott fehérműnket hozták volna rendbe. Milyen ártatlan, milyen puritán időöltés volt az! Nem sokat értettek biz ők a piktorához; nem nagyon tudták ők, hogy milyen genreből dolgozunk, milyen iskolához tartozunk, kiket követünk, naturalisták, symbolisták, impresszionisták, secessionisták vagyunk-e, avagy idealisták; ők csak annyit tudtak rólunk, hogy piktorok vagyunk és jó fiuk — ennyi elég volt nekik. De nem is vártunk mi tőlük műveltséget, nyelvismeretet, vagy nyelvhibátlan-ságot; nem vártunk mi tőlük semmi lehetetlent, ha jöttek, szívesen láttuk őket, hogy tőlünk elmenve, a többiekhez is bekopogtassanak. Nem kívántuk tőlük azt sem, hogy csak egyedül a mieink legyenek, sőt jól esett, hogy barátnőink nem igen tesznek különösebb kivételt egyszerre közöttünk, hanem mindeniké és egyiké sem voltak.

Igen, barátom még hálával is tartozik

ket nem tudott tartani és így a művészeti és kézügyesség fokozására szolgáló tantárgyak tanításának idejét heti 14 órával szaporította. A beosztás sem következetes. A javaslat el-
tévészette az énektanítás célját és a kis gyermekeket már az első osztálytól kezdve a zeneismeretekre akarja tanítani és csak az ötödik és hatodik osztályokban kerül aztán az énekre a sor. Már pedig semmi sem rezgeti jobban meg a szív hurjait, mint a magyar népdal, a melynek tanítása illetéknéppen az alsó osztálybeliektől teljesen elvonatnék. Így vagyunk a rajzoktatással is, kevesebb az óra, több a tananyag és az ötödik és hatodik osztálybelieknek oly nehéz távlat rajzokkal kell megbirkózniuk, a melyek még csak a III. és IV. reálban kerülnek tanítás alá. Ily hiányai vannak tehát a javaslatnak és ezt óhajtotta a kiküldött bizottság helyreigazítani.

Következett Schmidt Boldizsár előadása nyomán a javaslat részletes tárgyalása. Az előadó, mint a tanítás egyik nehezítő körülményét felemlíti, hogy a tankönyvekben nincs semmi egyöntetűség, a hány olvasó könyvünk van, annyiféle az. A számtanból a negyedik osztálynak új nem jutott, míg az ötödik és hatodik osztálybeliek a számtan anyagával túlterheltek. Semmi aránylagosság sem tapasztalható. Helyesnek tartaná, ha az ötödik osztály tananyagát részben felvennék a negyedik osztályba. Mert ha a negyedik osztálybeli tanuló nem jár tovább iskolába és már a negyedik osztály elvégzése után az életbe lép, akkor még csak a közönséges mindennapi életben folyton előforduló egyszerű tizedes törtekkel sem tud számolni és saját előnyére számtani tudásából a tizedes törtek ismerete nélkül mitsem használhat fel. Már most mi féle véleményt fog ez a népiskola iránt táplálni későbbi életében.

Finta Ignác siklósi polgári iskolai tanár az eredeti javaslat mellett foglal állást, mert tapasztalata szerint a vidéki népiskolák tanítói a gyerekekkel még a most előírt tananyagot is csak alig-alig tudják megemésztetni. Hosszabb vita után a javaslat mellett foglal állást a közgyűlés.

Ezután a tanrend egy más tárgyára tértek át, a beszéd- és értelemgyakorlatra.

Schmidt Boldizsár előadó hosszabban foglalkozik e tárggyal, melynek célszerű és szükséges voltát fejtegeti. A beszéd és értelemgyakorlat képezi alapját a helyes tanításnak, előmozdítja a gyermekeknek felfogási képességét. Természetesen csak akkor fogják

egy szegény leánynak, aki sokáig ápolta őt betegségében, míg csak fel nem gyógyult — minden különösebb érdek nélkül. Vigasztalta őt, bátorította az életre, közben pedig kereste a kenyerét — modellt ülésel. Karolinnak hívták azt a leányt, legyen áldott az emléke! És bizony szerencsésebbé vált volna, ha élet-társává teszi, mint azokkal a tisztességes elvekkkel, miknek áldozata lett, mik elvonták a bohémiától. Legalább nem undorodott volna meg az ál-moráltól és tudna dolgozni!

Szegény modell-leányok! bizony ti csak egy darab ideig kísérték utainkon! De azon az uton nagy szükségünk van reátok, mert nélkületek nem tehetnénk egy lépést sem. És ti szelíden megfogjátok a karjainkat és vezettek csöndesen a charibdison át; velünk emelkedtek és velünk buktok alá a hullámonkon, biztattok, oktattok az életre és letörlitek verejtékeink, könnyeink és együtt kacagjátok ki velünk a világot. Óh ti könnyelmű teremtések, mi lesz veletek, ha már elkísérték a világossáig, a boldogulás fényes kapujáig, hol magatokra maradtok!? Vissza tértek ugye újra és másokat vezettek ki a pályára? . . . aztán elhervadva, boldogan mosolyogtok magatokban, hogy elvégeztétek küldetésüket.

Szegény modell-leányok! hát ti értünk vagytok teremtve s nem magatokért? . . .

Nikelszky Géza.

elérni e tárggyal a kívánt eredményt, ha például a házból vagy iskolából kiindulva természetben is megmutatják a tanítványoknak az egyes szóba kerülő tárgyakat, szóval, ha a szemléleti tanítási módszert alkalmazzák. Ezt a tárgyat — mely ugyan kisebb alakban — de már meg volt egyes iskolák tanrendjében, a tanrendbe kibővített alakban felveszik s a végrehajtásra vonatkozólag a közoktatásügyi tanács javaslatát követik.

Majd a földrajz és vele kapcsolatban a történelem tanítását veszik tárgyalás alá. Előadó szerint itt is a szemléltető oktatási módszert kívánna követelni. Az egyes tanítók már a helyrajzi viszonyok tanításánál is követhetik a szemléltető módszert Amint ugyanis a földrajzi tankönyv szerint a dombok, patakok, rétek stb.-höz érnek, kivezethetik a tanulójusságot a községek határába s ott természetben is szemléltetik a réteket, patakokat, dombokat stb. A természetbeni megszemléltetés után a tanító most már a község fekvését, utcáit, határát rajzolja a táblára, minek képe már a természetbeni szemléltetés után meglévén a gyermek szemei előtt, sokkal gyorsabban érti meg a felrajzolt dolgokat. Így a mellett, hogy a gyermekek nem kénytelenek a tanórák alatt folyton az iskolában ülni, hanem élvezhetik a szabad levegőt, el van érve az is, hogy így könnyebben barátkoznak meg a térkép-ismerettel. A földrajzzal kapcsolatban a történelem tanítást úgy véli elérhetni az előadó, hogy egyes vidékek felemlítésénél egyszerűs mind az ott lefolyt történelmi eseményt is lehetne ismertetni. Így Mohácson a nemzet nagy gyásznapját, Szigetvárnál Zrinyi Miklóst, Drégelynél Szondyt stb. A javaslatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Gyors egymásutánban tárgyalta le ezután a közgyűlés a természetrajz és a természetrajzi alapismeretek tanítását, melylyel kapcsolatban a mezőgazdaságtan elemibb részeit is tanítani fogják (szintén szemléltető módon és gyakorlatilag is).

A művészeti tananyagba az elemi iskolákban az éneket vették fel. Ennél a tárgynál hosszabb vita keletkezett, melynek tolyamán főleg a tanítók fejtették ki erélyes oppozíciót. A javaslat szerint — ugyanis — az énektanítással kapcsolatban a kotta-tanítást is fel akarták venni a tanrendbe. Bódis Gyula azonban felszólalt, hogy célszerűtlennek találja oly tananyag felvételét, melynek gyakorlati haszna nincs. Az elemi iskolákban az énektanítás tananyaga pusztán a hangfejlesztésre irányulhat s nem szükséges, hogy e miatt a tanítók és tanítónők a kotta-tanítással is megterheltessenek. Annál is inkább felesleges az, mert az elemi iskolákban úgyis csak a kottatan legelémibb részét lehetne tanítani.

Miután előadó Schmidt Boldizsár ragaszkodott javaslatához, Reberics Imre elnök szavazás alá bocsájtotta a javaslatot és Bódis Gyula indítványát. A többség Bódis indítványát fogadta el s így nem lesz az elemi iskolákban kotta-tanítás.

A javaslat letárgyalása után Tormay Károly alispán is megjelent a közgyűlésen, a kit a jelenvoltak lelkes éljenzéssel fogadtak s Reberics Imre elnök felhasználva az alkalmat, a »Baranyamegyei általános tanítótestület« nevében üdvözölte az alispánt a legfelsőbb kegyelemből adományozott magyar nemességének elnyerése alkalmából.

Tormay Károly alispán meghatva köszönte meg az üdvözlést. Sajnálatait fejezte ki afölött, hogy hivatalos elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg előbb a közgyűlésen; tudja azt, hogy a tanügy egyik legfontosabb intézménye az országnak s biztosítja a közgyűlést, hogy tőle telhetőleg úgy mint eddig, jövőben is pártolni fogja ezt a fölötté szükséges és hasznos intézményt.

Az alispán rövid beszéde után felhangzott lelkes éljenzés csillapulta után a kézimunka tananyagának tárgyalását kezdte meg a közgyűlés.

Schmidt Boldizsár előadó előterjeszti, hogy mielőtt a tantárgy részletes fejtegetésébe bocsájtkoznék, nem mulaszthatja el, hogy köszönetét ne fejezze ki a tanítónők egyesületének, mely a kézimunkára vonatkozólag egy részletes és pedagógiailag mindenben megfelelő javaslatot készített. Előadó a javaslatot tanulmányozva s azon néhány lényegtelen módosítást eszközölve, kéri a közgyűlést, hogy a tanítónők egyesületének javaslatát felolvasatlanul elfogadja.

A közgyűlés a javaslatot változatlanul elfogadta.

A rajzolás és torna tananyagainál a közgyűlés változatlanul a közoktatásügyi tanács javaslatát fogadta el.

Schmidt Boldizsár ezek után köszönetet nyilvánítja a javaslat kidolgozásánál vele együtt működött Klingenberg és Mihálovics tanítóknak, Reberics Imre elnök pedig jegyzőkönyvi köszönetet kér szavazni Schmidt Boldizsár előadónak.

Salamon József tanfelügyelő ezek után előterjeszti, hogy leiratot kapott az osztatlan egy tanítóju iskolák tantervének módosítása tárgyában, mire tényleg már szükség van. Kéri a közgyűlést, hogy a tárgysorozaton kívül foglalkozzék ezzel az ügygyel. A közgyűlés ennél fogva elhatározta, hogy az osztatlan iskolák tantervének módosítása végett Schmidt Boldizsár elnöklete alatt egy bizottságot küld ki, melynek tagjait tetszés szerint a bizottság elnöke fogja maga mellé választani. A közgyűlésnek eme egyhangu határozata után az elnök öt percre felüggeszti a gyűlést.

Szünet után Schneider I. a tárgysorozat második tárgyára, a »tanítók háza«-ra vonatkozólag előadja, mint megbízott, hogy a tanítók régi vágya, a tanítók háza meg van. Célja e háznak, hogy a tanítóknak lehetővé tétessék gyermekeiknek a fővárosi magasabb intézetekben való kiképeztetése. A tanítók figyelembe ajánlja, hogy vegyenek részvényeket, mely 50 korona és öt év alatt fizethető le.

Lelkesen karolta fel Wlassics Gyula miniszter a tanítók házának létesítését, amelyért köszönő szavakat nem talál, amidőn erre a törvényhozástól fél millió koronát vétetett fel. Ezzel csak a ház lesz meg, de hiányzik a növendékek fenntartási költségeinek előteremtése. Ennek előmozdítására a »Baranyamegyei ált. tanítótestület« a »Pécsi tanítóegylet« és a »Pécsvidéki tanítónők egylete« kiküldötteti tanácskoztak és tanácskozásairól a beszámolóval öt bizták meg. Indokolt előterjesztésére a a gyűlés nagy lelkesedéssel egyhangulag, kimondja, hogy gyűjtés által és egyéb jövedelmező előadások rendezésével 4000 korona alapítványt tesz a tanítók házára. Gyűjtő bizottságot küld ki, mindhárom egyesületből 8—8-at, mely a kivitelben önállóan fog buzgósággal eljárni. Ezzel szabad helyet nyer egy baranyamegyei tanító fiu felekezeti különbség nélkül a tanítók budapesti házában. Az előleges költségeket a három egyesület fogja arányosan viselni. Ujból buzdítja előadó a közgyűlés tagjait az eszme megvalósítására, hogy a kimondott cél mielőbb valósuljon. A részvények aláírására ívet köröztet az elnök, mire az aláírássok nyomban megkezdődtek és kezdetleg már is szép eredménnyel (1000 koronával.)

Az Eötvös alap támogatására is bizottság küldetett ki, mely gyűjtést fog eszközölni.

Következett az alapszabály módosítása iránti tervezet, mely elfogadtatott.

A számadásokat felülvizsgáló bizottság jelentése tudomásul vétetett és Ujváry Kamilla pénztárnoknak elismerő köszönetet szavazott

A »Salamon alapítvány« kamatait Sasváry Béla 7-ik oszt. jeles reáltanuló, Sasváry tanító fia nyerte el.

Elnök a tisztviselők nevében leköszön és felhívja a közgyűlést a választás megejtésére. Korelnökül Rozsics Sándor kéretett fel, ki méltatta a tisztikar multbeli érdemeit és indítványozza, hogy az eddigi elnök maradjon az ügyek további vezetése mellett.

A megtisztelő bizalmat *Reberics Imre* a közgyűlés egyhangu határozatából ismét elfogadta. Alelnökök: *Schmidt Boldizsár*, *Rédey Károly*. Főjegyző *Borsy György*, jegyzők *Mussony Vince*, *Hoch József*.

Pénztárnokul, miután *Ujváry Kamilla* visszavonhatatlanul kéri felmentését, *Nyers Angyalka* és ellenőrül *Ujváry Kamilla* választottak meg nagy lelkesedéssel. Tiszteletbeli tagul *Péterfy Sándor* szintén tüntető lelkesedéssel választott meg. A távozó alispánt a közgyűlés lelkesen megéljenzé, mire a gyűlés véget ért.

Gyűlés után felkettőkor társas ebédre jöttek össze a Vigadó éttermében mintegy 40-en, hol az első felköszöntőt *Salamon József* kir. tanfelügyelőre *Szerdahelyi Adolf* mondotta. *Schmidt Boldizsár* a tanítói közszellemre és az egyesület elnökére, *Reberics Imre* emelte poharát. *Reberics Imre* a két előadót, *Schmidt Boldizsárt* és *Schneider Istvánt* köszöntötte fel. Végül nagy hatást keltő és a baranyamegyei tanítószegélyt érzelmeit kitüntető magvas felköszöntőt *Finta Ignác* siklósi polg. isk. tanár mondott *Salamon* kir. tanfelügyelőre, amelylyel a felköszöntések befejezést nyertek. Asztalbontás után levonultak a Bedő testvérek kávéházába. Ezzel végleg befejezést nyert a tanulságos megyei tanítógyűlés.

H i r e k.

Pécs, 1899. november 13.

Hétfői levél.

Kedves Szerkesztő ur!

Köszönöm, hogy elküldte vasárnap délutáni olvasmányul a *Mikszáth Kálmán Almanachját*, mely már megjelent az 1900 ik évre. Sok szép és érdekes dolgot olvastam ebből a jövő századból!

Üdvözlöt a kortársaknak, akikkel szépen beleusznak egy új évszázadba. Szokjunk hozzá, hogy egy-két hónap múlva a XX-ik század emberei leszünk, mi nyitjuk meg a jubiláris évet s a tegnapról csak így fogunk beszélni: »Emlékszel-e arra amit neked mult században mondtam?« Az ilyen ugrás az 1800-ból az 1900-ba éktelenül furcsán fog hatni. Ugy fogjuk magunkat érezni, mint az a hívő buddhista, aki épen tizedszer születik újjá, miután lelke átvándorolt virágon, sziklán, állaton, növényen.

Feledni még sem fogjuk soha, hogy voltaképpen a XIX-ik század gyermekei vagyunk. Ezer szál tűz minket ahhoz a multhoz, belőle vettük husunkat és vérünket. Belőle szívtuk egész kulturánkat. Nem szakíthatjuk el magunkat tőle, mert minden gondolatunk vissza fog minket vezetni a multba. Vannak hidak, amelyek lehetővé teszik a mi mult századbeli időnkre való visszasétálgatást. A legszebb és legfényesebb ilyen hid a mi művészetünk és irodalmunk. Ez az irodalom nem érzi meg azt a percet, amelyben az óramutató december 31-én éjfélnél beleszökik az új századba. Ez az irodalom, mint lassan alakuló, fejlődő organizmus megmutatja nekünk, hogy mennyire ugrás nélkül sétáltunk át a két ikszes új időkhöz. Az írók tükrökészítői a jelennek. Ha szépen egybegyűjtjük a legjavát annak, amit költői lelkű emberek papírra vetnek, megkapjuk a mi korunk híu fotografiáját. Ez a fotografia fog minket emlékeztetni arra, hogy nincs különbség 1900. január elseje és 1899. december 31 ike közt.

Egy ily tükör a *Mikszáth Kálmán* szerkesztette *1900-as Almanach*, amely mindenkor újévi látogatója a *Singer és Wolfnerék* híres »Egyetemes Regénytár«-ának. Belőle a modern Magyarország írói szólalnak meg, nem valamennyi, de az elbeszélő mesterek változatos java. Maga a szerkesztő, irodalmunk becses disze, kétszer is elmondja a fényes kis kötetben az ő elmés és törülmetszett magyar történelmét. Ki ne ismerné a *Mikszáth*-stílust, amelyet oly diadallal ültettek át a külföldi iro-

dalmakba is? Hát a vezér serege, a jelesek egész sora! Tizenöt finom, mesterien készült novella, ötletes rajz, genrekép, elbeszélés, rajz és humoreszk sorakozik egymás mellé, az irodalmi Magyarország minden specialitása. Hányféle temperamentum finom játékaiban gyönyörködünk e kötet 270 lapján! A humor mesterei közt megint csak *Mikszáthot* kell itt megemlítenünk, aki »A számár sine curában« cimmal eredeti zamatu finom magyar képet vet papírra. *Murai Károly* eladomázik mulatságosan egy kisvárosi urról, aki véletlenül világtörténelmi hőssé kezd átvadni a szemünk láttára. *Gárdonyi Géza* az erdélyi csöpp kis fürdő gazdálkodásáról tiz esetvonással frappáns képet fest. *Szomaházy István* a fővárosi leány fürdőkalandját írja meg és fényesen bebizonyítja, hogy a bakfis-álmok roppantul helyhez kötött hiuságok. *Hevesi József* messi ragyogó utra visz minket: a Capri-szigetbeli kék barlangba, amelyben egy érzelmes szerelmi kaland születik meg. *Lovik Károly* viszont a havasok közt kószál és novellát ír a hegymérő mérnökökről, akik a világtól elvágva ősember életet élnek. Látnivaló, hogy az Almanach változatoson mutatja be az életváltást. *Beniczkyé Bajza Lenke* még messzibb sétára kísér Angliába, ahol egy megtört szív szomorujátéka játszódik le egy templomban. Egy darabka Páris nyílik meg *Malonyay* Dezső piktor-novellájában, egy csöpp yankee-világ *Szikra* kapricióz novelettjében. Élettől sugárzó magyar novellák és rajzok, közvetlen kis mesterművek a *Herceg Ferenc*, *Gyarmathy Zsigané*, *Benedek Elek*, *Sebők Zsigmond*, *Lőrinczy György*, *Bárony István* elbeszélései, színes és művészi képei a mi magyar jelenünknek. Az Almanach tizenöt mozgó tükörben szórja felénk a világ ragyogó, hangulatos, vidám és szomorú képeit: világok nyílnak meg előttünk, amelyeket sorra egymásután bensőn megszeretünk. Jó uti portéka, gyönyörködtető és finom, arra az utra, amelyet most megteszünk az új század felé.

Erről az érdekes könyvről teleirhatnám a hétfői leveletemet. De hát nem teszem. Azért sem, mert a »Szulamith«-ról, akarok valamit maguknak még megírni. Ezt a verset, melyet egy titkos imádóm küldött tegnap:

Ó, Jeruzsálem szép leánya,
Bűbajos héber lilium!
Meséd, a hogy Godlfáden irta,
Szomorú szívvel hallgatom.
A kol nidré-nek bus siráma
Eszembe juttat valamit,
S még szomorubban gondolok rád,
Ó Szulamith, szép Szulamith!

Hebronnak ékes rózsaszála,
Szeretlél — s elfödött a sir,
Meghaltál, mint azok az Azrák
A kirkól Heine Henrik ir.
Meséd a megmásíthatatlan
Hű szerelemre megtanít
— De nem okulnak ma meséden,
Ó Szulamith, szép Szulamith!

Utódaid; — a héber leányok
Ma hamisak, csalfák nagyon;
A kikhez hűk tudnának lenni,
E honban nincs olyan Absolon.
Szeretnek — és megint szeretnek,
Mert szórakozás ez nekik,
De szívvel sohasem szeretnek
Ó Szulamith, szép Szulamith!

A szerelmük, — halljad, Izrael! —
Az ő szerelmük, csak flört
S mit bánja egy is, ha miatta
Száz ifju szív is összetört.
A Lipótváros s a vidék is
Adhatják bizonyosságait,
Hogy mily méltatlanok nemedre,
Ó Szulamith, szép Szulamith!

Három kérő versenge érted;
Mindegyik csengő dalba kért,
Hogy szivedet adjad cserébe
Rajongó, nagy szerelméért.

A dallal ma nem imponálunk;
A parti, ha vén is kicsit,
Beszélhet az édes mamával,
Ó Szulamith, szép Szulamith!

Ó, Jeruzsálem szép leánya,
Éjjel, előadás után
Menj el minden héber leányhoz,
Zörögj be mindnek ablakán.
Dalolj nekik hű szerelemről,
Súgj a fülükbe valamit
S én megtapsollak minden este,
Ó Szulamith, szép Szulamith!

... De hagyjunk fel a költészettel, uraim. Inkább készüljünk az utolsó napra. Tegnap délután négy óra husz perckor szivárványt láttam az égen; az éjszaka pedig nem tudtam aludni a zugó-búgó szélvihartól.

És aligha írok több hétfői levelet, kedves szerkesztő ur! ... Mert hiszen ma estére lesz a — világ vége!

Britt Annika.

U. i. Ajánlom, hogy tegyék bele a ma esti lapba az előfizetők tájékoztatása végett ezt a pár szót:

— **Lapunk holnapi száma, tekintettel a ma este beálló világvégre, holnap este a másvilágon jelenik meg.**

B. A.

Napirend 1899. november 14-én.

Naptár: kedd, november 14. — Róm kath.: Albert. — Prot.: Albert. — Görög-kel.: (nov. 2.) Acindin. — Zsidó: Kislev 12. — Nap kél 7 óra 6 perckor; nyugszik 4 óra 23. perckor. — Hold kél délután 2 óra 52 perckor; nyugszik 3 óra 47 perckor éjjel.

Időjárás. Kültetés a központi meteorologiai intézet jelzése szerint: szeles idő, hősülyedés és éjjeli fagy várható.

Közigazgatási bizottság ülése a vármegyházán d. e. 9 órakor.

Felolvasás a Kath. Körben este 8 órakor.

Színház: »Három testőr«, vigjáték.

— **(A kereskedelmi miniszter Pécsen.)** Ma már végleg meg van állapítva, hogy *Hegedűs Sándor* kereskedelmi miniszter folyó hó 17-én (pénteken) jön Pécsre. A miniszter a reggeli vonattal jön Pécsre s az állomásról különvonaton Bányatelepre megy. A társaság bányaműveit megszemlélvén a miniszter, bejön Pécsre s 11 órakor a kereskedelmi- és iparkamarában a küldöttségeket fogadja. Majd a Litke-pezsöggyárat és a többi gyárat tekinti meg s ez a program az egy rövid napra tervezett látogatást teljesen ki is meríti. Este a miniszter tiszteletére a színházban hét órakor kezdődő diszeloadás lesz; kilenc órakor pedig bankett a Nemzeti Kaszinóban. A miniszter kíséretében jönnek Pécsre *Ludvig Gyula*, államvasuti igazgató, *Stesser József*, miniszteri osztálytanácsos és a zágrábi vasut-üzletvezetőségi főnök. A kereskedelmi- és iparkamara elnöksége a miniszter látogatására vonatkozólag ma a következő értesítést bocsátotta ki: T. Kamarai Tag Úr! Van szerencsénk szives tudomására hozni, miszerint *Hegedűs Sándor* úr, kereskedelemügyi m. kir. miniszter, a város, a kamara és a nagyobb ipartelepek meglátogatása céljából e hó 17-én (pénteken) délelőtt 10 órakor Pécsre érkezik. Megkéretnek a t. kamarai tag urak, hogy a miniszter ur fogadása végett f. é. november 17-én d. e. 10 órára a pécsi vasuti pályaudvaron megjelenni sziveskedjenek. A Miniszter ur a mondott napon délelőtt 11 óra felé a kamara épületébe jön, a hol is a különféle küldöttségeket — ezek közt a kereskedelmi és iparkamarát külön fogadja. Megkéretnek a kamarai tag urak, hogy a miniszter úrnál való tisztelgésben résztveendő november hó 17-én délelőtt 11 órára a kamarai épületben egybegyűlni sziveskednének. Délutánra a menyiben az időből telik, a kiválóbb helyi ipartelepek meglátogatása véte-tett tervbe. Este 8 órakor a színházban diszeloadás a miniszter ur tiszteletére. Este 9 órakor a Nemzeti Casinóban bankett, melyre a ka-

marai tag urak tisztelettel meghívotnak. A miniszter ur a bankett után az éjjeli vonattal utazik vissza Budapestre. Pécsen 1899. évi november 13-án. Teljes teljes tisztelettel Littke József s. k. elnök. Dr. Záray Károly s. k. titkár.

A miniszter látogatásának napirendje a következő: 1. *Megyei küldöttség* fogadtatása háromnegyed 8 órakor Üszöghön. 2. Indulás 8 órakor *Bányatelepre*. Megtekintése a szabolcsi és központi telepnek. 3. Reggeli. 4. 10 órakor indulás Pécsre. 5. 10 óra 15 perckor *érkezés Pécsre* és fogadtatás az állomáson Majorossy Imre polgármester által a város közönsége nevében. 6. A miniszter a püspökhöz szállásra megy. 7. 11 órakor indulás a kereskedelmi és iparkamarához, melynek épületében a *következő küldöttségek* fogadtatnak: a) Megye és város. b) Posta és távirtda igazgatóság. c) Közuti kerületi felügyelő és államépítészeti hivatal. d) Pécsi ipartestület. e) A cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság küldöttsége. f) Bemutatása a helybeli összes állami hivatalok fejének főispán által. g) Kereskedelmi és iparkamara. 8. Fél 12 órakor Scholtz-féle újsórgyár. 9. 12 órakor Zsolnay-gyár megtekintése 1 óráig. 10. Fél 2 órakor *ebéd a püspöknél*. 11. Fél 4 órakor indulás a *következő ipartelepekre*: a) Höffler testvérek bőrgyára. b) Hoffmann Lajos butorgyára. c) Engel A. és Fiai faáru gyára. d) Ruepprecht Testvérek gépgyára. e) Hamerli Imre kezygyára — egész d. u. fél 7-ig. 12. 7 órakor színházi *diszeloadásra* innen. 13. 9 órakor *bankettre* Nemzeti Kaszinóban. 14. Éjjel 11 órakor *indulás Budapestre*.

— (**Erzsébet-émlékünnep**.) A *»Pécsi Kath. Kör«* folyó hó 18-án tartandó Erzsébet-émlékünnepélyének műsora a következő: 1. Grieg: Apácák kara. Előadja a pécsi nők dalegyesülete. 2. Erzsébet királyné emlékezete. Ünnepi beszéd, mondja *Bitter* Illés, főgimn. tanár. 3. Verdi: Ave Mária. Harmonium-kisérettel éneklí *Kafka* Károlyné úrhölgy. 4. Ciprus lombok Erzsébet királyné sírjára. Irta Lamperth Géza, szavalja *Éhnn* Emilia úrhölgy. 5. Storch: Ima Férfikar, négykezes zongora-kisérettel, tenor-soloval, éneklí a Pécsi Dalárda. Kezdeté 8 órakor.

— (**Jóváhagyott alapszabályok**.) A sásdi vadásztársaság alapszabályait, a jení népkör alapszabályait és a kis-nyárádi róm. kath. olvasókör-egyesület alapszabályait a belügyminiszter a jóváhagyási záradékkal ellátta.

— (**Estély a Keresk. ifjusági kaszinóban**.) Szombaton tartotta meg a pécsi keresk. ifj. kaszinó első őszi estélyét, a mely alkalommal *Rónaky* Kálmán dr. vármegyei árvaszéki ülnök tartott vonzó felolvasást a folyó évi interparlamentáris konferencia alkalmából tett északeurópai érdekes utjáról, bemutatva részletesen Dániát, Svédországot, de különösen a konferencia vendéglátó országát, Norvégiát és annak székesfővárosát, Krisztianát. Mi, a kik hallottuk *Rónaky* Kálmán dr. felolvasását a kath. körben, elismeréssel emlékezünk meg első sorban arról, hogy a felolvasó ez alkalommal új alapokon haladt, új tere vitte hallgatóit; hallottuk, hogy egy utazást miként lehet változatosan, kétféleképen is bemutatni. Természetesen itt a kereskedelmi állapotokra volt a főszó helyezve, mi szintén nagy tapintatosságra vall, mert a hallgatóság zöme a kereskedői osztályhoz tartozik. Az érdekes felolvasást — mit nagyban emelt a helyes taglalással való előadás — skioptikkal vetített 50 kép illusztrálta. A szép képek részben újak voltak. A vetítést *Aradi* Géza eszközölte gépjével. A felolvasót a közönség többször zajosan megéljenezte és melegen üdvözölte azon élvezetért, a melyben az egybegyűtöket részesítette. A kaszinó tagjai küldöttségileg köszönték meg a felolvasó táradozását. A felolvasás után *Farkas* Sándor zenéje mellett reggelig tartott a táncmulatság.

— (**A püspök pártfogoltja**.) Rendőrségünk ma egy átiratot kapott az aradi rendőrségtől, melyben egy szélhámosra hívja

fel az aradi rendőrség a pécsi rendőrség figyelmét. A szélhámos *Violányi* Pál, somogy megyei illetőségű egyénnek nevezi magát s azzal dicsekszik, hogy ő a nagyváradi püspök pártfogoltja, a ki őt a némaságból kigyógyította és taníttatta. Rendszerint azzal állit be valahová, hogy a börtöndjé, melyben a püspöktől nyert ruhái, könyvei és ajándékai voltak, ellopták s éjjeli szállást kér. Reggel azután nemcsak alamizsnát könyörög ki magának, hanem el is lopja, a mit kezeügyébe kap. A szélhámos huszonháromeves, középtermetű, szőke hajú, barnabajuszu, szürke ruhát visel. Beszéd közben hebeg, azonban nagyon valószínű, hogy ezt csak tettetli. A szélhámos legutóbb Aradon követett el lopásokat s most ezért körözik.

— (**Szétmarcangolt pásztor**.) Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap Romonyán. *Rózsa* József, a romonyai disznópásztor, mikor a sertésfalkát az akolba be akarta hajtani, a hátramaradó kandisznó felé suhintott ostorával. Az állat felbőszült, a pásztorra rontott, a földre teperte és valósággal széjjel marcangolta. A szerencsétlenül járt disznópásztort eszméletlen állapotban szállították be a pécsvárosi közpórházba, hol rögtön orvosi kezelés alá vették. *Rózsa* József visszanyerte ugyan az eszméletét, de a beállott sebláz és az óriási vérvesztés reggel 3 órakor megölte.

— (**Eltévedt gyerek**.) Egy 3 éves kis fiút vittek be tegnap délelőtt a rendőrséghez, a ki a piacon eltévedt. Ott tartották ezután a jószívű rendőr bácsik maguknál, míg végre a szülei érte nem mentek. Az eltévedt gyerek *Chórog* Konrád volt s szülei, a mikor nem találták, lelkenedezve keresték, míg végre a városházán ráakadtak s nagy örvendő vittek haza.

— (**Felolvasás a hipnotizmusról**.) Városunkban még mindig a látottak és hallottak behatása alatt állván közönségünk, mindenütt a hipnoziszról beszélnek. A katolikus körben szombat este tartott a hipnoziszról egy rendkívül érdekes felolvasást dr. *Szilvek* Lajos, theológiai tanár. A tudós felolvasó theoretice mindazt előtárta a nagyszámu hallgatóság előtt, a mit pár nap előtt *Naukom*, a hirneves hipnotizőr mutatóványaiban láttunk. Nemcsak tudományos fejtegetést, de némileg magyarázatát is találtuk *Szilvek* Lajos dr. felolvasásában a hipnozisznak. Az érdekes felolvasást holnap, kedden este dr. *Szilvek* Lajos folytatni fogja. A felolvasót tegnapelőtt este lelkes ovációban részesítették hallgatói és széles körben érdeklődnek a holnap tartandó folytatásos felolvasás iránt is.

— (**A kórházi szakbizottság**) ma délután 3 órakor ülést tartott a városháza közgyűlési termében *Majorossy* Imre polgármester elnökle alatt. Az ülésen jelen voltak: *Erreth* Lajos dr. kórházi igazgató főorvos, *Troll* Ferenc dr., *Cirer* Elek dr., *Ludvigh* Ferenc dr., *Kiss* József, *Göbel* Ferenc, *Bokor* Emil dr., *Kauffer* Jenő dr., *Kenessey* Aladár dr., *Ott* Márton, *Wallerstein* Bodogh dr. és *Makay* István jegyzőkönyvvezető. Az ülésen a borszállitást *Wertheimer* J. cégnek adták ki, a hektoliterenkint 20, 26 és 30 forintért szállítja a bort. A zsömlyszállitást *Morgenstern* vállalkozó kapta, ki 1 frtért 65 darab 100 grammos zsemlyét szállit. E szállitás egy évre lett megkötve. A bus szállitást, 44 krajcár különként, a régi vállalkozó kapta. Az ülés végül különféle számla és beruházási ügyeket intézett el.

— (**A város amerikai szőlőtelepére felügyelő bizottság**) ma délelőtt 11 órakor ülést tartott, a városháza gazdasági tanácstermében *Herbert* János tanácsos elnökle alatt. Az ülésen jelen voltak *Szilágyi* Ferenc szőlőszeti és borászati felügyelő, *Csizmadia* Géza másodaljegyző, *Dobszay* Antal és *Horváth* Gyula hegybiztos. Az ülésen a szőlővesszők árait s az eladásra szánt különféle ojtványok és vesszőkről legközelebb közzéteendő eladási hirdetményt állapították meg.

— (**A „Paksi Kath. Kör“**) folyó hó 26-án zártkörű estélyt rendez. Az estély műsora a kath. legényegylet, — a tánc pedig a kath. kör nagytermében fog megtartatni. Helyárok: I—VII. széksorban személyenkint 2 korona; a többi sorban 1 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag fognak nyugtáztatni. Kezdeté pont 1/2 órakor. Műsor: 1. Nyitány. *»Rákócy induló«*. Zongorán cigányzene-kisérettel előadja: *Krivácsy* Károly. 2. *»Hunyady halála«*. Szavalja: *Krivácsy* Annuska urhölgy. 3. *»Lányokról«*. Felolvassa: *Bors* József. 4. *»Sans peur et sans reproche«*. — *»Handikap«*. *»Galop«*. Négykézre előadják: *Parragh* Juliska és *Hedvig*. 5. *»Mézeshetek után«* dialog. Előadják: *Polgár* Ilonka urhölgy és *Bors* József. 6. *»Népdalok«*. Zongorán cigányzene-kisérettel előadja: *Krivácsy* Károly. A kör az advent folyamán (dec. 3-, 10-, 17-én) belépődij nélkül szavalatokkal egybekötött felolvasásokat is rendez, melyek mindenkor d. u. 5 órakor kezdődnek.

— (**Házasságkötések és válások statisztikája**.) A magyar korona országai-ban az 1898. évben 156.208 házasságot kötöttek, mely számból 134.541 esett Magyarországra és 21.667 Horvát-Szlavonországra. Az előző évekhez képest Magyarországon a házasságkötések összes száma 3500-al emelkedett. Az 1898 ban kötött házasságoknak jóval több mint egy harmadában, Magyarországon 38.21, Horvát-Szlavonországon 41.33 százalékban, — a vőlegény 30 évesnél, a menyasszony 20 évesnél fiatalabb volt. Ugynevezett torzházasság, a midőn t. i. a vőlegény és menyasszony életkora között nagy különbség van, igen csekély fordult elő. A házasságoknál vallás szerint legmagasabb százalékkal a magyar anyaországban első sorban a római katolikusok szerepelnek. A vőlegényeknek több mint 50.5 százalékja, a menyasszonyoknál pedig 51 százalékja volt katolikus, ezután az izraeliták és az ágostai hitv. evangélikusok következnek. Vegyes házasság 15.089 volt, miből a magyar anyaországra 14.709 esett, vagyis az összes házasságoknak 11 százaléka, míg Horvát- és Szlavonországon ellenben csak 1.75 százalék, a mi abban leli magyarázatát, hogy népessége vallási tekintetben sokkal egyöntetűbb. A vegyes házasságok között legnagyobb számmal szerepelnek a róm. kath. vőlegények és az ev. ref., ág. hitv. evangélikus és gör. kath. menyasszonyok, másrészt a róm. kath. menyasszonyok, és az ev. ref. és gör. kath. vőlegények között kötött házasságok. Keresztények és izraeliták 339 esetben kötöttek egymással házasságot, mely számból 168 esetben volt a vőlegény keresztény és a menyasszony izraelita. 171 esetben pedig a menyasszony keresztény és a vőlegény izraelita. Magyarországon kötött 134.541 házasságból 67.357 — tehát több mint a fele — esetben mind a vőlegény, mind a menyasszony magyar anyanyelvű volt. Ezen aránylag elég nagyszámu házasságkötés után érdekes lesz egy kis visszapillantást vetni a válóperekre is. 1896-ban 361 házasságot bontott föl a Kuria, 1897-ben 1278-at; 1898-ban 1846-ot és ebben az évben a mai napig 928-at.

— (**A budai külv. Kath. Kör estélye**.) A körnek tegnapi estélye szép számu közönséget vonzott, mert érdekes és ennél fogva tanulságos felolvasással volt egybekötve és tánc is volt, mely pótolta a hagyományos Katalin bált. Ott voltak: *Erreth* János, ügyvédkamarai elnök, *Darányi* Ferenc, a Kör világi elnöke, családjával, *Károly* Ignác apátplébános, *Komócsy* István s. lelkész felolvasó, *Horváth* Mihály s. lelkész elnök, *Krausz* Ignác, *Graumann* János, *Rausch* József, *Brunner* Károly, *Scholtz* Gyula városi biz. tagok, *Végh* Lajos posta és távirtda főtiszt, *Gaal* Balázs festőművész, *Herczenberger* József, továbbá *Ollé* Fülöp, ny. pléb., *Késmárky* István jogtanár, *Csurda* Béla sumonyi pléb., *Abrahám* István, *Mayer* György, *Krum* Péter, *Virág* Ferenc székesegyházi karkáplánok, több jog-

hallgató stb. A nagyterem ülőhelyeit különösen nők foglalták el és nagy figyelmet tanúsítottak az estély részletei iránt. Elsőnek *Jarányi József* joghallgató Arany Jánostól, a »Dálnok bája«-t szavalta nagy hatással, melyért elismerő tapsokban részesült. Majd *Komócsy István* lépett a felolvasó asztalhoz. A fölolvadás, melyet Komócsy „A nők közéleti tevékenysége” címmel tartott, tartalmilag De Maistre gróf egy szellemes mondásába foglalható össze. A grófnak nagytehetségű leánya panaszkodott, hogy a nők kizártan a közélet tevékenységéből tehetségeiket nem érvényesíthetik. Atyja levélben válaszol neki. »Öletekben nő fel az Isten remekműve az ember s te panaszkodol, hogy szűk a teretek?« Ez volt a fölolvadás alap-gondolata is, melyet majd az életből vett vidám felfogású példákkal, majd meg a lélektanból és az ember fiziológiájából vett érvekkel igyekezett könnyed modorban kifejteni. A természet a nőt alaki tökélytel finomabb, de egyszersmind gyengébb szervezettel is látta el, az erősebb, de szögletesebb férfival szemben. Érzelemvilága sokkal fogékonyabb, de gyengédebb is, mint a férfié. S ezek azok a tulajdonságok, melyek az emberi nem szükségszerű munkamegosztásában kijelölik az alkalmas teret. Míg a férfit testi és szellemi erői önkénytelenül az élet küzdelmesebb részére soradják: addig a nő az embernevelés, táplálás és gondozás, a kényelmi élet feltételeinek nem kevésbé szükséges és fontos feladataival foglalkozik. S ez nem véletlen, nem is az erősebb férfinem önkénye, hanem az Isten által kiszabott erők és hivatások, a természet törvényeinek kialakulása, mely érvényesült a multban s érvényesülni fog a jövőben is. Az életből vett jókedvű mosolylyal fogadott összehasonlító leírás után azzal fejezte be előadását, hogy a nőknek nőies gyarlóságai mellett meglesznek nőies erényeik is, míg férfias erényeik könnyen megfosztják nőiességüktől. Végül *Schneider Károly* joghallgató Gabányi a »Kakas ülön« című humoros monológját adta elő, melyért éljent és tapsot bőven nyert. Ezután megkezdődött a tánc. Mialatt *Órtl Győző* sorra járt a szegény gyermekek felruházására alakult perzselyével, gyűjtve a filléreket, hogy Karácsonyra örömet, boldogságot szerezzenek a szegény iskolásoknak. A négyeseket 60 pár táncolta, mit *Herczenberger* rendezett. Nem csoda, ha *Korodi Károly* talpat csiklandó zenéje, *Jakab* vendéglős hamisítatlan jó bora, de legkivált *Horváth Mihály* elnök körültekintető figyelme, lekötözés s megnyerő szorgossága mellett a vidám társaság kedélyes hangulatban éjjelen túl együtt maradt.

— **(Rablókaland a tengeren.)** Egy Puhmann nevű németet, ki Chinában egy bárkán hajózott ki a tengerre, tengeri rablók támadtak meg, a kiknek a kezéből alig tudott kiszabadulni. Puhmann, a kinek Hoihoiban alleumin gyára van, két evezős kíséretében indult utnak és nem messze volt Loongmoon-tól, a mikor kajútjében ülve a fődélzetről a kalózok kiáltását hallotta. Azonnal revolveréhez nyúlt, de a föltényeket nem találta, föl-szaladt tehát a fődélzetre, hol két tengeri rabló azonnal nekítámadt, Puhmann fellökte a kalózokat, de egyidejűleg hátulról megütöttek, mire ő látva, hogy milyen veszedelemben forog, a vízbe ugrott és uszva igyekezett menekülni. A kalózok utána usztak és egyik el is érte, de a mikor már egészen közel ért hozzá, Puhmann hasba rugta, úgy, hogy ez a kezében levő kést elejtette. Azután megragadta, lenyomta a víz alá és addig tartotta ott, míg meg nem fulladt. Puhmann ezután kiuszott a partra és egy nagy fára mászott föl, hol a rablók nem láthatták. A fáról csak akkor jött le, a mikor már teljes biztonságban érezte magát és a mikor hazatért Pakholba, védelmére az angol konzulhoz folyamodott, ki ez ügyben szigorú vizsgálatot indított.

— **(A szerelmes görög.)** A szegzárdi kir. törvényszék országsherte körözteti *Trayehé Pál*, macedoniai, görögországi szüle-

tésű, 16 éves suhancot, ki Szegzárdon árulta az álvét és festett cukrokat, de ezenkívül szerelemmel is megakarta édesíteni az életét s brutális merényletet követett el egy leány ellen, a büntetés elől azonban megszökött s most országsherte kerestetik az erőszakosan szerelmes görögöt.

— **(A szegényekért.)** A pécsi izraelita hitközség a közelgő hideg időkre tekintettel 40 iskolásfiút látott el meleg téli ruhákkal. Ugyanez alkalommal az izraelita nőegylet 40 iskolás leányt ruházott fel. A hitközség és a nőegylet által fenntartott népkonyha már legközelebb meg fog nyitni. A népkonyha alapja javára a gyűjtéseket *Glass Hermann*, előjárósági tag eszközli s az ő buzgóságának köszönhető nagy részben, hogy már kétezer forint tartalékalapja is van a jótékony intézménynek.

— **(Megszökött szobafestő.)** Hartaner István tamásii szobafestő segédje, a szegedi születésű, 19 éves *Stehlik Ernő* mult hó 25-én munkakönyvének hátrahagyása után, felmondás nélkül megszökött Tamásiból s az összes szobafestő szerszámokat magával vitte; a káros kérelmére a tamásii főszolgabíró most országsherte körözteti a bucsu nélkül eltávozott szobafestősegédet.

— **(Öngyilkosság borotvával.)** *Jilling Lőrincné* Tolnán öngyilkossági szándékból borotvával elvágta a nyakát és bal karján az ütérét. Az 57 éves asszony órák hosszáig kinlódott, míg megváltotta a keresett halál szenvedéseitől. Öngyilkosságának oka életuntagság.

— **(Lezuhant a fáról.)** *Tóth György* szántói mindenés, ki dr. Kammerer Ernő országgyűlési képviselő szolgálatában állott, a napokban felmászott egy fára, hogy lehozza róla a megszökött gerlicét. Mielőtt azonban a szökevény madarat megfoghatta volna, lezuhant a fáról és pedig oly szerencsétlenül, hogy lábát törte. Beszállították a kórházba.

— **(A pécsi keresztény fogyasztási szövetkezet)** rendkívüli közgyűlést tartott tegnap, hogy a *Heckenberger* Konrad segédlelkész távozása által megüresedett cégjegyzői állást betöltse. A választás *Komócsy István* belvárosi segédlelkészre esett, ki a szövetkezeti eszme fölkarolására szívesen ajánlotta fel munkásságát. Dr. *Darányi* Ferenc örömmel terjesztette elő a szövetkezet öt hónapos működésének mérlegét, mely azt mutatja, hogy a szövetkezet a kezdet nehézségeivel megküzdött s életre képes. A rendes évi közgyűlés határideje jövő évi január 14-ére tűzött ki. Az ellenőrző bizottságba bevasztattak *Futó* Ferenc és *Takács* Ferenc. Futó Ferenc a jövő közgyűlés tárgysorozatába fölvetetni kívánta, hogy az eddig 10 frtos részvények 5 frtra szállíttassanak le. Dr. *Darányi* kérte a közgyűlést egy alelnöki állás szervezésére s ez iránt a jövő közgyűlésre indítványt tesz. Az indítványt elfogadták s az alelnöki teendőik ideiglenes végzésére *Komócsy* cégjegyzőt kérték fel.

— **(Budapesti kávések a Royalban.)** Tegnap, vasárnap este, mikor a Royal Impozáns nagyságu helyisége az utolsó zugig tömve volt a le előkelőbb családokkal, kik élvezettel hallgatták az 52 ik gyalogezred remek zenéjét, többek közt egy asztalnál négy elsőrangú budapesti kávéháztulajdonos is foglalt helyet. A fővárosi vendégek váratlanul abból a célból keresték fel a Royal-kávéházat, hogy ily nagy sokadalom alkalmával győzzenek meg, hogy vajjon akkor is, mikor egyszerre háromszázötven vendég van ott, oly kitűnő módon működik-e a *Berger* kávéháznak annyira dicséret és már az egész országban ismert ventilációja? S tényleg a helyiség teljesen füstmentes és szellőző volt, oly annyira, hogy a budapestiek alig bírtak csodalkozásuknak méltó kifejezést adni. Két dolog nyerte meg még a budapestiek tetszését — nem említve a pontos és kitűnő kiszolgálást — s ez a helyiségnek elegáns berende-

zése és az öt kitűnő karambolasztal, melyek páratlanul állanak ugy szépségre, mint jószágra az egész monarchiában. *Berger* Lajos, a kávéház tulajdonosa, budapesti vendégeit később lakásán megvendégelte s azok a legjobb benyomásokkal eltelve távoztak el a Royal-kávéházból, hogy jó híret megvigyék Budapestre is.

— **Az előfizetési díjakkal hátralekban levő t. előfizetőinket hátralekkaik mielőbbi szíves beküldésére kéri a kiadó-hivatal.**

Művészet, irodalom.

○ **Szulamith.** Szombat este másodszer ment »Szulamith« s ez alkalommal is zsulolásig megtelt a színház.

Sok vidékit láttunk a padsorokban, kik nagy mértékben élvezték az opera hetvenhét helyről összelopkodott zenéjét s valódi extázisba törtek ki, mikor az egész operán »vörös fonaként« átvonuló »Grószvardain induló« »örökbecsű motívumait« fölismerték.

Mikor pedig a »Kool-Nidre«-t *Kozma* elénekezte, valóságos tapsorkánnal jutalmazták szép énekét.

Egyik recipiált szomszéd fölsóhajtott, hogy: »Zo e thalent, und kümmt nich zu üns als Kanthor!« A fölvonás végén pedig sürűn hallatszott a kihíváskor a kihívandó neve helyett »der Kántor, der Kántor.«

A többi szereplő is igen jól játszott, csak *Lévay* Sárka extemporizált. Neki tudniillik egy rövid és könnyű tárcocskát kellett volna eljátszani De gondolt egyet, s a nagyobb hatás kedvéért eljárta az Óbudavárból ismeretes »dans du vendre«-t, mely annyira tetszett, hogy meg kellett ismételnie.

Az utolsó felvonás diszlete, mely ezen darabhoz készült, igen tetszett. Egyes jelenetek diszletei azonban nem éppen megfelelők. Az előadás háromnegyed tíz órára véget ért. (T.)

○ **Vasárnap** délután zsulolásig megtelt ház előtt került színre *Konti* kedves operettje a »Citerás«, s a közönség nem győzte eléggé tapssal jutalmazni a színészek kitűnő játékát. *Mezey* Andor igen jól játszotta *Pablót* s az ő szép baritonján előadott dalait ismétlő tapsal jutalmazta a publikum. Igen kedves *Rozetta* volt *Lévay* Sárka, *Kukurillit* *N. Zoltán* Ilona énekelte. Némethné tegnap »előléptetés céljából« énekelte a mennyiben a korból magánénekesnővé akarja szerződtetni a direktor. *N. Zoltán* Ilonának csinos megjelenése van, azonban mozdulatai és játéka, főleg azonban kissé érdes és minden koloratura nélküli hangja, nem jogosítják őt fel az operette-subrett szerepkörének betöltésére. *Németh* János és *Nagy* Vilma zajos tapsot arattak ügyes játékukért. *Nádassy* és *Sarlay* pedig a két rendőr szerepével értek el nem csekély hatást. Különösen *Nádassy* érdemel dicséretet, ki bár alaposan megkacagtatta alakításával a közönséget, tülzásba nem esett, s így elmondhatjuk, hogy *Nádassyra*, mint komikusra tekintve fiatal korát még sok szép siker várakozik. *Rikardót* *Kozma* István énekelte el s ő sem maradt a többiek mögött. Jó volt *Arisztó* rövid szerepében *Bátosi* is. Elismeréssel kell még adoznunk *Tiszay* Dezső színigazgatónak is, kinek vezetése alatt nem követik azt a honosságra jutott elvet, hogy: »félárért, félelőadást«, mert bizony a mostani délutáni előadásokon nem látszik meg a nyoma annak a kék ceruzának, mely minimumára redukálta a délutáni előadásokat.

Este közepes ház előtt. *Abonyi* Lajosnak egy régi jó színműve, a »Betyár kendője« került színre. Az est sikerében *Jeszenszky* Irén (*Örzsé*) és *Könyves* Jenő (*Bandi*) osztózkodtak.

9029. és 10415. sz.

Tlkv. 1899.

Árverési hirdetemény.

A pécsi kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kis Pap János pécsi lakos végrehajthatónak, Göbölös Alajos pécsi lakos végrehajtást szenvedő elleni 124 frt 20 kr tőke és jár. és ehhez csatlakozott Barkó Mária pécsi lakos 100 frt tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék és a pécsi kir. járásbíróság területén levő, a pécsi 1053. sz. betétben felvett $\frac{1}{3}$ 1122/8., a hzi sz. 12/3. ösz. sz. Mihály-utcai házra és udvartérre 1275 frt becsárban, mégis a pécsi 1826. betétben $\frac{1}{3}$ 3524. hrz. sz. a. felvett szőlőnek Göbölös Alajost illető $\frac{1}{3}$ részére 369 frt 33 kr becsárban mint kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi december hó 4-ik napján d. e. 10 órakor a kir. törvényszék árverési szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát vagyis 127 frt 50 krt és 36 frt 93 krt készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécsett, 1899. évi szeptember hó 18. napján, a kir. törvényszék mint tlkvi hatóság.

Bogyay Pongrácz

kir. trvszéki bíró.



4723. sz.

Tlkv. 1899.

Árverési hirdetemény.

A dárdai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Antal Pál budapesti lakos végrehajthatónak Kovacev Stevó bolmányi lakos végrehajtást szenvedett ellen 100 frt tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést a dárdai kir. járásbíróság területén lévő Bolmány községben a 70. sz. betétben felvett 286, 287. hrsz., 89. házsz. ingatlanra és közös legelőre 12/2140. részre 442 frtban megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi december hó 13-ik napján d. e. 10 órakor Bolmány községben a bíróság lakásán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 44 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Dárdán, a kir. jbiróság mint tlkvi hatóságnál, 1899. évi július hó 28-án.

Dr. Molnár albiró helyett:

Székács,

kir. albiró.

27217. sz.

1899.

Hirdetemény.

A városi vízvezetékeknek 1900. évi január hó 1-től számított 3 évre való gondozási munkálatai biztosítása iránt Pécs város g. tanácstermében 1899. évi november hó 25-én délelőtt 9 órakor zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árlejtés tartatik.

Felhivatnak tehát pályázók, hogy 300 frt bánatpénzzel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb 1899. évi november hó 24-én déli 12 óráig a polgármesteri hivatalnál nyujtsák be, vagy a bánatpénz letétele mellett a szóbeli árlejtésen vegyenek részt.

A vállalkozási feltételek Herbert J. g. tanácsnoknál betekintheők.

Pécsett, 1899. évi november hó 10-én.

A város Tanácsa.

8294. szám.

Tkv. 1899.

HIRDETMÉNY.

Ó-Bánya községnek telekkönyvi betétei az 1886. évi XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t. cikk értelmében elkészítettvén és a nyilvánosságnak átadatván az azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t. cikk 15. és 17. §-ai alapján — ide értve e §-oknak az 1889: XXXVIII. törvénycikk 5-ik és 6-ik §-aiban és az 1891. XVI. törvénycikk 15-ik paragrafusának a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket, azok pedig, a kik valamely tehertétel átvitelének az 1886: XXIX. t. cz. 22. §-a, illetve az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből kereseteket hat hónap alatt, vagyis **az 1900. évi május hó 20-ik napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. Hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t. cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ide értve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **az 1900. évi május hó 20-ik napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. Hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetbeni felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **az 1900. évi május hó 20-ik napjáig** bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, — hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A pécsváradai kir. járásbíróság mint tlkvi hatóság, 1899. október hó 30-án.

Schill

kir. járásbíró.

